

CHARAKTERYSTYKA ROZWOJU DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

Charakterystyka rozwoju dziecka 24 miesiąc życia (2 lata)

Dziecko:

1. Próbuje samodzielnie się rozbierać.
2. Podskakuje.
3. Próbuje jeździć na trójkołowym rowerku.
4. Buduje wieżę z 6 klocków.
5. Odkręca pokrywki.
6. Buduje mostek z 3 klocków.
7. Umieszcza prawidłowo klocki w otworach o zróżnicowanym kształcie oraz wielkości.
8. Dobiera części obrazka do całości.
9. Dobiera identyczne obrazki.
10. Dobiera pary zabawek.
11. Dobiera obrazek do przedmiotu.
12. Spełnia polecenia połóż, przynieś, podaj.
13. Łączy wyrazy pojawiają się wypowiedzi dwuwyrzowe i początki fleksji.
14. Zaczyna wchodzić w interakcje z rówieśnikami.
15. Zaczyna pojmować odrębność własnej osoby.

Charakterystyka rozwoju dziecka 30 miesiąc życia.

Dziecko:

1. Sprawnie chodzi i biega.
2. Posługuje się łyżką i kubkiem.
3. Układa figury w konturach.
4. Składa obrazki z połówek.
5. Klasyfikuje klocki według koloru, wielkości, kształtu.
6. Rysuje po demonstracji linię poziomą i pionową.
7. Powtarza melodie.

8. Słucha tekstu pisanego krótki wierszyk.
9. Buduje zdania 2-3 elementowe, rozwija fleksję, zaczyna używać przyimków.
10. Podejmuje zabawy tematyczne.

Charakterystyka rozwoju dziecka- 36 miesiąc życia (3 lata).

Dziecko:

1. Pewnie trzyma przedmioty w czasie chodzenia.
2. Jeździ na trójkołowym rowerku.
3. Rzuca, kopie i próbuje łapać piłkę.
4. Samodzielnie wkłada i zdejmuje niektóre części garderoby.
5. Posługuje się widelcem.
6. Buduje wieżę z 8 elementów.
7. Samodzielnie wykonuje podstawowe czynności higieniczne.
8. Klasyfikuje klocki według kształtu lub wielkości bez względu na kolor.
9. Klasyfikuje przedmioty na obrazkach według kryterium użycia.
10. Naśladuje sekwencje.
11. Rysuje po demonstracji krzyżyk i koło.
12. Składa obrazek z trzech części.
13. Słucha tekstu pisanego (krótki tekst prozą)
14. Przyswaja społeczne reguły językowe.
15. Podejmuje zabawy tematyczne z rówieśnikami.
16. Wykazuje wyraźne oznaki kształtowania się dominacji stronnej lateralizacji.

CHARAKTERYSTYKA ROZWOJU DZIECKA 4-LETNIEGO

Dziecko czteroletnie:

- znacznie lepiej niż trzyletnie orientuje się w otoczeniu i nie potrzebuje bliskości dorosłych w takim stopniu jak trzylatek, jest bardziej ufne,
- nie ma większych problemów z adaptacją do nowych sytuacji, osób, rzeczy czy pomieszczeń.
- umie podporządkować się normom, zasadom (np. podczas pełnienia dyżuru),
- zna imiona dzieci w grupie przedszkolnej, jest zaintrygowane wybranymi elementami nowego środowiska,

- zdobyte umiejętności ruchowe zwiększają jego poczucie niezależności i pomagają w poznawaniu otoczenia,
- jest zręczny i energiczny fizycznie, pomysłowy i samodzielny.

Czterolatek potrafi samodzielnie:

- ubrać się i rozebrać,
- posługiwać się widelcem i wybrać produkty na kanapkę, którą chce zjeść;
- rozumie zależność ubioru od pory roku, znaczenie czynności higienicznych;
- kontroluje czystość własnego ciała i ubioru;
- nabywa odporności na niepowodzenia;
- zaczyna mieć wiarę we własne siły;
- umie porządkować zabawki na półkach, sprzątać po posiłkach i zajęciach;
- doraźnie pomaga w pracach domowych, np. w nakrywaniu do stołu, a podczas posiłku opowiada, co zdarzyło się w przedszkolu,
- jego działania są już celowe i zaplanowane.

Intensywnie rozwija się u niego wielka motoryka, np.

- szybko biega,
- dobrze rzuca piłką i potrafi kopać ją w biegu,
- podskakuje i tańczy,
- skacze na jednej nodze,
- jeździ na rowerze z trzema kółkami,
- samodzielnie schodzi ze schodów, stawiając naprzemiennie nogi
- nabiera zwinności, staje się wrażliwy na muzykę, lubi tańczyć.

U dziecka czterolatniego pojawiają się również ruchy narzędziowe – **praksje** i dlatego zaczyna ono dużo rysować, malować, lepić, często sięga po nożyczki, ponieważ sama czynność przecinania jest dla niego atrakcyjna. Konstruuje z różnego rodzaju klocków. Jest spragnione towarzystwa rówieśników – **rozwija się u niego poczucie członka społeczności rówieśniczej**, lecz nadal nie potrafi bawić się w większym zespole. Jest to zabawa „obok siebie”. W zabawach korzysta już z własnej wyobraźni i trudno mu włączyć się w zabawę kolegów.

Czterolatek:

- zna i uświadamia sobie normy, według których ocenia zachowanie własne i innych, ale nadal reaguje gwałtownie i jest konfliktowy,
- podejmuje próby czekania na swoją kolej,

- często nie podporządkowuje się zawartym umowom i obowiązującym

w grupie zasadom,

- lubi przeciwstawiać się poleceniom, które do tej pory wykonywał bez jakichkolwiek oporów, dlatego potrzebne jest w tym okresie określenie przez dorosłego jasnych granic postępowania, stanowczość i konsekwencja.

U dziecka czteroletniego obserwuje się **chęć podobać się innym**. Dlatego chętnie zwraca na siebie uwagę, często domaga się pochwał ze strony dorosłych.

Ma wyraźne poczucie „ja”, co wyraża poprzez bunt, upór, rywalizację i władczość. Jest to również przyczyną przejawów fizycznej agresji. Dorosły musi towarzyszyć dziecku w porządkowaniu przez niego świata i powinien dokładnie określić jego obowiązki. Wraz ze wzrostem zaufania do dorosłych, a tym samym poczucia bezpieczeństwa, dziecko zaczyna panować nad swoimi **emocjami**. Pojawia się w tym czasie fanatyczny stosunek do prawdy, dlatego intencje dorosłego są mniej ważne niż prawda („obiecaneś”). Czterolatek

zaczyna dostrzegać, że kłamstwo jest czymś złym. Okazuje radość i zadowolenie z dobrze spełnionych obowiązków i dyżurów; wie, kiedy i dlaczego jest szczęśliwe.

U czterolatka wyraźnie ujawniają się **potrzeby tworzenia** i wyrażania siebie, dlatego należy mu dostarczyć bogatego materiału do zabaw konstrukcyjnych, do malowania, wycinania, wydzierania, układania, rysowania, modelowania, eksperymentowania kolorami oraz tworzenia muzyki.

W tym wieku wzrasta **ciekawość poznawcza** dziecka, dlatego zadaje ono coraz więcej pytań i domaga się udzielania konkretnych odpowiedzi na czasami trudne dla dorosłego pytania.

Czterolatek zna ok. 1500 słów, mówi w miarę płynnie i zadaje wiele pytań typu: „kiedy?”, „dlaczego?”. Buduje zdania złożone, wzrasta jego zasób słownictwa. Używa większej liczby rzeczowników określających nazwy zawodów, pojazdów, miast, ulic i przyimków określających wielkość i położenie przedmiotów w przestrzeni. Zauważa się u niego rozwój słuchu fonemowego. Dziecko czteroletnie dzieli wyrazy na sylaby, tworzy rymowanki, podpisuje swoje prace imieniem i jest zainteresowane nazwami liter. Wyrazem jego twórczości językowej są neologizmy. Interesuje się książeczkami, tworzy długie historyjki na bazie treści poznanych utworów literackich oraz będących wytworem jego fantazji.

Rozumie znaczenie komunikacji interpersonalnej, potrafi dostosować swoją wypowiedź do wybranych sytuacji (w sklepie, w przedszkolu, na placu zabaw), osób i celów pragmatycznych.

Zauważa i unika niektórych zakłóceń w komunikacji z rówieśnikiem (stanie

tyłem, unikanie kontaktu wzrokowego). Nabywa umiejętności do wyrażania rozkazów, poleceń i pragnień („ja chcę..., ja wolę...”).

Pożądane zachowania dorosłego w tym okresie rozwoju dziecka to:

- kreatywność w tworzeniu środowiska inspirującego ciekawość poznawczą dziecka,
- konsekwencja podczas przestrzegania przyjętych norm i zasad,
- opanowanie i cierpliwość w odpowiadaniu na pytania,
- pomysłowość w projektowaniu czynności o charakterze twórczym,
- bogactwo wypowiedzi językowych,

- czujność podczas organizowania zabaw ruchowych, np. w terenie.

Te cechy świadczą o zainteresowaniu się sprawami dziecka i o miłości dorosłego do dziecka.

Charakterystyka rozwoju dziecka 5 letniego.

ROZWÓJ INTELEKTUALNY DZIECKA 5 LETNIEGO

- wykonuje polecenia nauczyciela;
- skupia się na wykonywanym zadaniu i umie doprowadzić je do końca;
- umie odwzorowywać oraz kreślić szlaczki;
- umie odwzorowywać przedmioty, które są w zasięgu jego wzroku, tzn. ma gotowość do przetwarzania wzrokowo-przestrzennego;
- umie liczyć, dodawać i odejmować w zakresie do 10 (posługując się przy tym palcami lub patyczkami, liczenie na konkretach);
- potrafi dzielić proste zdania na wyrazy, a wyrazy na sylaby i głoski;
- jest ciekawe świata i z zainteresowaniem poznaje nowe rzeczy. Lubi rozwiązywać zagadki i chętnie zadaje pytania;
- jest zainteresowane czytaniem, pisaniem i liczeniem;
- potrafi wskazywać podobieństwa i różnice (świadczy o dobrej percepcji wzrokowej);
- potrafi porządkować przedmioty według określonych kategorii oraz dostrzegać prawidłowości i dopasowywać elementy (np. przy układaniu puzzli), (świadczy o myśleniu operacyjnym);
- zna na pamięć krótkie wierszyki i piosenki;
- wypowiada się płynnie i poprawnie, potrafi opowiedzieć zasłyszaną historię albo dokładnie omówić to, co widzi na obrazku;
- ma dobrą orientację przestrzenną - umie wskazać prawą i lewą stronę, wyznacza kierunki tj. w przód, tył i górę.

ROZWÓJ FIZYCZNY DZIECKA 5 LETNIEGO:

- ma dobrą koordynację ręka-oko (umie łąpać piłkę czy rzucać do celu);
- jest sprawne manualnie, tzn. buduje z drobnych klocków i z dbałością lepi z plasteliny, zapina guziki i wiąże sznurowadła;
- prawidłowo trzyma kredki i umie posługiwać się nożyczkami;
- jest sprawne ruchowo (powtarza ćwiczenia gimnastyczne, chętnie uczestniczy w grach zespołowych) i podejmuje aktywności fizyczne wymagające większego wysiłku (np. bieganie na określone dystanse).
- potrafi powiedzieć o swoich potrzebach;
- samo je, ubiera się i korzysta z toalety.

ROZWÓJ EMOCJONALNO-SPOŁECZNY DZIECKA 5-LETNIEGO

- przestrzega zasad panujących w danym miejscu i środowisku;
- potrafi nawiązywać kontakty z innymi dziećmi; pomaga innym oraz umie zachować się w różnych (także trudnych) sytuacjach np. udzielić kolegom pomocy czy przeprosić za złe zachowanie;
- potrafi nazwać swoje emocje;
- umie rozstać się z bliskimi na kilka godzin i nie wywołuje to w nim silnego stresu;
- nie reaguje agresją i silnym lękiem na trudne sytuacje;
- zwykle udaje mu się panować nad swoimi emocjami (oczywiście mogą zdarzyć mu się czasem jakieś wpadki).

Opracowały:

mgr Kornelia Kornuta

mgr Dominika Pisula-Cyganek